

Novosti

NOVOSTI ODSJEKA ZA INFORMACIJSKE ZNANOSTI FILOZOFSKOG FAKULTETA U OSIJEKU

Sadržaj

Tema broja | 2 – 5

- 1| *Odsjek za informacijske znanosti u 2005. godini*

Projekti Odsjeka: planovi i postignuća | 7 – 10

- 7| *Organizacija, očuvanje i uporaba hrvatske knjižne baštine*
- 8| *Istraživanje čitateljskih navika i informacijskih potreba djece i mladih*
- 9| *Združeni program diplomskoga studija iz digitalizacije pisane baštine (u suradnji sa Sveučilištem u Parmi)*

Nova izdanja | 10 – 13

- 10| *Katica Tadić, Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: napisi iz riječkih i sušačkih hrvatskih novina od 1900. do 1999. godine na području današnjih županija Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske. Osijek: Filozofski fakultet, 2005.*
- 11| *Izazovi pisane baštine: zbornik radova u povodu 75. obljetnice života Aleksandra Stipčevića (ur. Tatjana Aparac-Jelušić). Osijek: Filozofski fakultet, 2005.*
- 12| *Aleksandar Stipčević, Socijalna povijest knjige u Hrvata. Knjiga II. Od glagoljskog prvotiska (1483.) do hrvatskoga narodnog preporoda (1835.). Zagreb: Školska knjiga, 2005.*

Trendovi: nove tehnologije u nakladništvu | 13 – 20

- 13| *Digitalizacija proizvodnje u grafičkim sustavima (dr. sc. Mario Barišić)*
- 14| *Baza podataka kao središte nakladničkog procesa (mr. sc. Marinko Žagar)*

Klub studenata Libros | 20

UVODNIK

U svijetu tiskovina, malene publikacije kakve su i ove *Novosti* ponajprije su zbirka osvrta na prethodna postignuća i objava o tekućim događanjima. Temeljni je cilj takvih tiskovina objavljivanjem kratkih informacija upoznati zainteresiranu javnost s događajima i planovima na nekom području i time ojačati ili čak potaknuti komunikaciju u njegovu sklopu. Naša je želja na tome tragu. Želimo objavljivati, komunicirati i uvažavati sve korisne prijedloge. Vjerujemo da razmjerna informacija može poboljšati znanstveni i nastavni rad Odsjeka za informacijske znanosti. Smatramo također da nam je dužnost istaknuti važnije događaje vezane uz djelovanje Odsjeka i upozoravati na suvremene trendove u polju informacijskih znanosti.

Na tragu navedenih pretpostavki osmišljen je i koncept *Novosti*. Tema broja uvijek će biti posvećena najznačajnijim događanjima na Odsjeku. To su u ovome broju aktivnosti Odsjeka u 2005. godini. Za sljedeći broj najavljujemo iscrpan osvrt na ovogodišnju konferenciju „Libraries in the Digital Age” (LIDA), koja se održava u Dubrovniku i na Mljetu od 29. svibnja do 4. lipnja. Slijedi dio posvećen projektima Odsjeka, od kojih dva završavaju ove godine, a vjerujemo da ćemo jedan od sljedećih brojeva sa zadovoljstvom moći posvetiti novim projektima.

Poseban dio *Novosti* prikazi su novih izdanja, pri čemu će posebna pozornost biti pridana onim djelima u čijem su stvaranju sudjelovali djelatnici Odsjeka. Naposljetku, posljednji blok *Novosti* posvećujemo suvremenim trendovima u svijetu pisane riječi, knjige i knjižnica. Ovaj smo se put odlučili za nove tehnologije u nakladništvu – i to one koje će ga narednih godina vjerojatno iz temelja promijeniti.

I, kako šećer dolazi na kraju, tako je i posljednji blok *Novosti* na raspolaganju studentima Odsjeka. U prvom broju odlučili su se predstaviti klub studenata „Libros”.

prof. dr. sc. **Tatjana Aparac-Jelušić** ■
voditeljica Odsjeka
(taparac@ffos.hr)

Odsjek za informacijske znanosti u 2005. godini

Novi programi

Preddiplomski i diplomski studij dobili su dopusnice ministra 26. lipnja 2005.

Među temeljnim zadaćama Odsjeka u 2005. godini bio je završni rad na izradi odnosno doradi prijedloga nastavnih planova i programa za preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studij u polju informacijskih znanosti. Rad na tim zadaćama okrunjen je 26. lipnja 2005. godine, kada su preddiplomski i diplomski studij dobili dopusnice ministra. Voditeljica Odsjeka prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić nove je planove i programe predstavila na nekoliko javnih tribina (u Institutu Ruđer Bošković u Zagrebu, na Sveučilištu u Zadru i na tribini Društva knjižničara Zadar, u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci te na skupu Društva knjižničara Slavonije i Baranje) i na Trećem programu Hrvatskoga radija.

Nastavni planovi i programi za preddiplomski i diplomski studij dostupni su na mrežnim stranicama Odsjeka (www.ffos.hr/katedre/knjiznicarstvo).

Projekti Odsjeka

Znanstveni rad nastavnika Odsjeka usmjerila su dva znanstvena projekta koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (*Organizacija, očuvanje i uporaba hrvatske knjižne baštine i Istraživanje čitateljskih navika i informacijskih potreba djece i mladih*).

Odsjek je angažiran na trima projektima: „Organizacija, očuvanje i uporaba hrvatske knjižne baštine”, „Istraživanje čitateljskih navika i informacijskih potreba djece i mladih” te na „Združenom programu diplomskoga studija iz digitalizacije pisane baštine sa Sveučilištem u Parmi”.

Od listopada 2005. Odsjek sudjeluje u pripremi *Združenog programa diplomskoga studija iz digitalizacije pisane baštine sa Sveučilištem u Parmi i Sveučilištem u Zadru*, u sklopu projekta koji financira Nacionalna zaklada za znanost. U Parmi je 28. i 29. studenog održan prvi razgovor o pripremama i uvođenju združenih diplomskih programa u kojemu su sudjelovali Tatjana Aparac-Jelušić, Kornelija Petr, Srećko Jelušić i Anna Maria Tammaro.

Organizacija konferencija, kolokvija i radionica

Na međunarodnoj konferenciji „Libraries in the Digital Age” (LIDA) u organizaciji Odsjeka sudjelovalo je 149 polaznika iz 15 zemalja.

Odsjek je organizator Međunarodne konferencije „Libraries in the Digital Age” (LIDA), koja se od 2000. svake godine održava u Dubrovniku i na Mljetu. Ove je godine LIDA održana od 28. svibnja do 4. lipnja uz sudjelovanje 149 polaznika (od toga 39 studenata) iz 15 zemalja. Kodirektori LIDA-e 2005. bili su prof. dr. sc.

Tatjana Aparac-Jelušić, prof. dr. sc. Tefko Saracevic (Rutgers University, NJ, SAD) i prof. dr. sc. Christine Borgman (UCLA, SAD).

Prof. dr. sc. Tefko Saracevic

Tijekom 2005. godine Odsjek je organizirao pet stručnih kolokvija.

- ▶ Andreja Catinelli predstavila je 12. siječnja British Council u Zagrebu te službe i usluge knjižnice koja djeluje u njegovu sklopu, posebno naglašavajući oblike rada s mladima i programe poticanja čitanja.
- ▶ Dana 16. veljače održan je 2. okrugli stol o akademskom obrazovanju knjižničara (informatologa) i reformi sveučilišta.
- ▶ Rad 13. međunarodne konferencije knjižničarskih škola BOBCATSSS održane od 31. siječnja do 2. veljače 2005. u Budimpešti predstavljen je 16. ožujka. Na konferenciji su nastavnici i studenti Odsjeka sudjelovali s tri poster izlaganja koja su predstavljena na kolokviju.
- ▶ Dana 18. svibnja predstavljeni su rezultati Trećeg savjetovanja za narodne knjižnice održanog u Topu-

skom 14. i 15. travnja 2005. godine, u okviru kojega je predstavljen i stavljen na raspravu nacrt Strategije razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj do 2010. godine i održan okrugli stol o knjižničnim informacijskim sustavima koji se koriste u hrvatskim narodnim knjižnicama.

- ▶ Rad na znanstvenom projektu Global Memory Net, Boston, Simmons College (voditeljica prof. dr. sc. Ching-chih Chen) predstavio je Boris Badurina 23. studenog.

U organizaciji Odsjeka održane su i četiri radionice.

- ▶ U Osijeku je 4. veljače u suorganizaciji Društva knjižničara Slavonije i Baranje organizirana radionica *Digitalizacija knjižnične građe* na kojoj je sudjelovalo 30 knjižničara. Radionicu su vodili Sanjica Faletar Tanacković, Boris Badurina i Srećko Jelušić.
- ▶ Trima je čitateljskim radionicama cilj bio anketiranje roditelja za potrebe daljnjih istraživanja u sklopu projekta *Istraživanje čitateljskih navika i informacijskih potreba dje-*

ce i mladih (radionica u Knjižari Nova u Osijeku u suradnji Filozofskog fakulteta u Osijeku, Gradske i Sveučilišne knjižnice u Osijeku, Hrvatskog čitateljskog društva i Knjižare Nova, čitateljska radionica u Starim Mikanovcima i čitateljska radionica u Jarmini).

Terenski rad

Nastavnici i studenti Odsjeka sudjelovali su u obnovi Knjižnice Franjevačkog samostana u Mostaru i obnovi Knjižnice Isusovačkog kolegija u Dubrovniku.

Tijekom 2005. godine nastavnici i studenti Odsjeka posjetili su Maribor (NUK, IZUM), Ljubljanu (Odsjek za bibliotekarstvo iz Ljubljane), Zagreb (Tiskara Denona), Bjelovar (Knjižnica „Petar Preradović“) i gradske knjižnice u Zadru i Šibeniku. Nastavnici i studenti Odsjeka sudjelovali su u obnovi Knjižnice Franjevačkog samostana u Mostaru (16 studenata III. i IV. godine radilo

je u skupinama od 2 do 4 osobe po dva tjedna od 18. srpnja do kraja rujna uz nadzor osoblja Knjižnice i nastavnika s Odsjeka, doc. dr. sc. Kornelije Petr i mr. sc. Marine Vinaj te asistenta Franje Pehara s Odjela u Zadru) i obnovi Knjižnice Isusovačkog kolegija u Dubrovniku (16 studentica III. i IV. godine radilo je u skupinama od 2 do 4 osobe po dva tjedna od 18. srpnja do kraja rujna uz nadzor voditeljice Matične službe u Dubrovniku M. Šapro-Ficović, prof. dr. sc. Tatjane Aparac-Jelušić i Željka Vegha iz Zagreba.

Sudjelovanje na okruglim stolovima, znanstvenim skupovima i konferencijama; suradnja na međunarodnim projektima i razmjeni

- Tatjana Aparac-Jelušić sudjelovala je na „Trećem savjetovanju za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj: Sustav narodnih knjižnica – bitna sastavnica informacijske infrastrukture Hrvatske u 21. stoljeću“ održanom u Topuskom 14. i 15. travnja s izlaganjem *Mreže narodnih knjižnica i njihova uloga u nacionalnom knjižničnom sustavu: razvojni koncepti, metodologija i dosadašnja postignuća*.

Tijekom 2005. godine nastavnici i studenti Odsjeka sudjelovali su u radu 26 znanstvenih skupova, konferencija ili projekata.

- Boris Badurina sudjelovao je na „Okruglom stolu za osobe s posebnim potrebama“ s temom *Pismenost i čitanje u javnim knjižnicama i građalagana za čitanje* organiziranom u Zagrebu 16. i 17. svibnja 2005.

Studenti Odsjeka za informacijske znanosti na gostovanju u Knjižnici „Petar Preradović“ u Bjelovaru

- Na Trinaestom međunarodnom BOBCATSSS simpoziju na temu „Librarianship in the information age” (Budimpešta, 31. siječnja – 2. veljače 2005.) sudjelovali su Tatjana Aparac-Jelušić, Kornelija Petr, Maja Krtalić i šestoro studenata. Studenti su predstavili poster izlaganje *Public Libraries Potential Possibilities in Work with Children*.
- Na međunarodnom seminaru „The European Printed Heritage: the Role of the Consortium of European Research Libraries” (CERL) (Zagreb, 10. ožujka 2005.) sudjelovale su Sanjica Faletar Tanacković i Maja Krtalić.
- Na međunarodnoj radionici i okruglom stolu „Digital Library Education” u organizaciji Europske udruge knjižničarskih i informacijskih akademskih obrazovnih ustanova – EUCLID (Firenza, 23. do 25. ožujka) sudjelovali su Tatjana Aparac-Jelušić koja je predsjedala sesijom *Learning outcomes and competencies for the digital environment* i Srećko Jelušić.
- Na ITI 2005. – „High Performance Computing, Networking and Grids” (Cavtat, 20. lipnja) sudjelovao je Boris Badurina.
- Na „14th European Conference on Reading – Literacy Without Boundaries” (Zagreb, 31. srpnja do 3. kolovoza) sudjelovali su Srećko Jelušić, Kornelija Petr, Sanjica Faletar Tanacković, Maja Krtalić, Boris Badurina, Boris Bosančić, Tatjana Aparac-Jelušić i troje studenta. Sudjelovali su s izlaganjima *Research Framework and Methodology for Reading Promotion in Libraries*, *The role of „Ask a Librarian” service in promoting Information Literacy*, *Mind the Gap: Information Literacy and Public Libraries* i *Family Literacy and Family Poverty: Related or Not?*
- U Finskoj je od 15. do 19. lipnja, u sklopu „Tempus projekta”, kao predstavnica Sveučilišta J. J. Strossmayera sudjelovala Tatjana Aparac-Jelušić.
- Radionica je bila posvećena vrednovanju i praćenju novih programa.
- Boris Badurina je od 6. srpnja do 6. studenoga na Simmons College u Bostonu surađivao na projektu „Global Memory Net” (glavni istraživač prof. Ching-chih Chen).
- Tatjana Aparac-Jelušić i Srećko Jelušić u Baji su 26. rujna, s ciljem potpisivanja Ugovora o suradnji između Gradske knjižnice Beli Manastir i Knjižnice Visoke knjižničarske škole u Baji, sudjelovali u razgovorima o suradnji na području obrazovanja.
- U sklopu projekta „European Education in LIS” (Danska, 10. – 14. kolovoza), koji vodi EUCLID, a financira Europska Unija, Tatjana Aparac-Jelušić sudjelovala je u pripremanju knjige na temu projekta, poglavlje „Obrazovanje za digitalizaciju kulturne baštine” (koautorica je poglavlja u knjizi uz Z. Mancuvitzu, Estonija i Isto Vaatanen, Finska).
- Boris Bosančić je od 13. kolovoza do 3. rujna sudjelovao u International Visitors Program (Washington, Hutsville, Seattle, Boston, New York), u organizaciji Ureda za odnose s javnošću pri Američkom veleposlanstvu u Zagrebu.
- Sanjica Faletar Tanacković i Boris Bosančić sudjelovali su na „World Library and Information Congress: 71st IFLA General Conference and Council” (Oslo, 14. – 18. kolovoza 2005.) s izlaganjem *Can archivists, librarians, museologists and IT specialists join hands to do a better job?*
- Kornelija Petr sudjelovala je na „6th Northumbria International Conference on Performance Measures in Libraries and Information Services”, „The Impact and Outcomes of Library Services: Performance measurement for a changing Information environment” (Durham, Velika Britanija, 22. – 25. kolovoza 2005.) s izlaganjem *Toward a successful taxonomy for Croatian academic libraries*.
- Na godišnjoj konferenciji Austrijskoga informacijskog društva ODOK 05 (Bolzano, 14. do 18. rujna) kao predsjednica Europskoga ogranka Američkog društva za informacijsku znanost i tehnologiju (ASIST) Tatjana Aparac-Jelušić predsjedala je okruglim stolom o ulozi informacijskih udruga u promicanju društva znanja.
- Maja Krtalić, Tatjana Aparac-Jelušić i Sanjica Faletar Tanacković sudjelovale su na Međunarodnoj CARDS radionici „Stipendije.info: Uloga stipendija u povećanju akademske mobilnosti” („Scholarships.info: The Role of Scholarships In Raising Academic Mobility”) (Osijek, 30. rujna 2005.).
- Tatjana Aparac-Jelušić bila je pozvani predavač na Godišnjoj konferenciji Slovenskoga knjižničarskog društva (Portorož, 25. i 26. listopada) i održala izlaganje *Bolonjski proces i studij informacijskih znanosti*.
- Sanjica Faletar Tanacković sudjelovala je na II. NAPLE konferenciji „Uloga narodnih knjižnica u nacionalnim politikama izgradnje društva znanja” (Digitalizacija kulturne baštine i provedba multikulturalizma u knjižnicama) (Brač, 5. – 8. listopada).
- T. Aparac-Jelušić bila je pozvani predavač na „Međunarodnom okruglom stolu o obrazovanju” (Beli Manastir, 19. listopada) s temom *Mogućnosti suradnje u obrazovanju knjižničara*.
- Na „Library History Seminar XI”, „Libraries in Times of War, Revolution and Social Change”, University of Illinois at Urbana-Champaign (27. – 30. listopada 2005.) s radom *Can War Destroy Heritage Kept in Libraries? A Croatian example* sudjelovala je Kornelija Petr.
- Boris Bosančić sudjelovao je na „COBISS conference 2005” (Maribor, 8. do 10. studenog).

- Na međunarodnom skupu u čast 100-te godišnjice rođenja Eve Verone (Zagreb, 17. i 18. studenoga 2005.) sudjelovale su Kornelija Petr, Maja Krtalić i tri studentice treće godine.
- Boris Bosančić sudjelovao je na „7th Internet Users Conference” (CUC 2005) (Dubrovnik, 21. – 23. studenoga).
- Na „5. založniškoj akademiji” (Ljubljana, 30. studenoga – 1. prosinca) sudjelovali su Srećko Jelušić i Zoran Velagić s izlaganjem *Tiskarji in založniki hrvaških knjig v zgodnjem novem veku*.
- Zoran Velagić sudjelovao je na Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji „Sacred Texts and Print Culture” (Budimpešta, 1. – 4. prosinca 2005.) s izlaganjem *Production, Distribution and the Cultural Impact of the Early Modern Croatian Catechisms*.
- Sanjica Faletar Tanacković sudjelovala je na okruglom stolu „Slobodan pristup informacijama” (Zagreb, 9. prosinca).
- Tatjana Aparac-Jelušić i Srećko Jelušić u Eisenstadtu su 4. i 5. prosinca razgovarali o nastavku suradnje u sklopu CEEPUS programa, kojim je omogućeno da tijekom zimskog semestra ak. god. 2005./2006. nastavu u Eisenstadtu, Fachhochschule für Informationsberuf pohađaju dvije studentice s Odsjeka: Drahomira Gavranović i Ivana Kukovec.

Objavljeni radovi članova Odsjeka tijekom 2005.

Znanstveni radovi

1. **APARAC-JELUŠIĆ, T.** *Bolonjski proces i studij informacijskih znanosti*. // Informacijski viri in storitve knjižnic v elektronskem okolju. Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2005. Str. 291-306.
2. **MANZUCH, Z.**; I. Huuvila; **T. Aparac-Jelusic.** European Curriculum Reflections on Library and Information Science Education. / Ed. by L. Kajberg and L. Lørring. Copenhagen : The Royal School of Library and Information Science. Copenhagen 2005. Pp. 37-64.
3. **ERL, V.** Doprinos Marije Malbaše istraživanju kulturne povijesti Osijeka i Slavonije. // Izazovi pisane baštine: zbornik radova u povodu 75. obljetnice života Aleksandra Stipčevića. / uredila T. Aparac-Jelušić. Osijek : Filozofski fakultet, 2005. Str. 79-102.
4. **JELUŠIĆ, S.** *Publishers and librarians in Middle and Eastern Europe: Love or Hatred*. // Interlending and Document Supply 33, 1(2005), 19-25.
5. **PETR, K.** Obiteljska pismenost. // Dijete i društvo 6, 2(2005), 364-378.
6. **PETR, KORNELIJA.** Toward a successful taxonomy for Croatian academic libraries. // VINE 35, 4(2005), 210-220.
7. **PETRAK, J.; T. APARAC-JELUŠIĆ.** *Knjižnice na hrvatskim sveučilištima: tradicija i promjene*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 48, 1(2005), 13-30.
8. **VELAGIĆ, Z.** *Nekoliko napomena o hrvatskim knjigama 17. stoljeća*. // Gazophylacium, 1-2(2005), str. 41-48.
9. **VELAGIĆ, Z.** Dva nepoznata hrvatska djela o franjevcu Petru Regalatu. // Izazovi pisane baštine: zbornik radova u povodu 75. obljetnice života Aleksandra Stipčevića. / uredila T. Aparac-Jelušić. Osijek: Filozofski fakultet, 2005. Str. 37-56.
10. **VELAGIĆ, Z.** Croatian Jesuits and their Views of Teaching the Commoners (18th Century). // Politics and Culture in the Age of Joseph II / uredili Franz A. J. Szabo, Antal Szántay i István György Tóth). Budimpešta: Institute of History, Hungarian Academy of Sciences, 2005. Str. 175-182.

Stručni radovi

1. **APARAC-JELUŠIĆ, T.** *Obrazovanje na daljinu i podrška knjižnica*. // Edupoint 3(2004-2005), str. 11-16.
2. **FALETAR, S.** *Međunarodni projekt CALIMERA u Hrvatskoj*. // Arhivski vjesnik. 47(2004), str. 206.
3. **FALETAR, S.** *Short Overview of a Pan-European Cultural Heritage Project, CALIMERA*. // Library Hi-Tech News. 22, 2(2005), str. 23-24.
4. **FALETAR TANACKOVIĆ, S.** *Mogućnosti suradnje baštinskih ustanova – odabrani europski projekti*. // Izazovi pisane baštine : zbornik radova u povodu 75. obljetnice života Aleksandra Stipčevića / urednica Tatjana Aparac-Jelušić. Osijek : Filozofski fakultet, 2005. Str. 193-205.

Izlaganja na skupovima

1. **APARAC-JELUŠIĆ, T.** *Mreže narodnih knjižnica i njihova uloga u nacionalnom knjižničnom sustavu: razvojni koncepti, metodologija i dosadašnja postignuća*. Pozvano izlaganjena Međunarodnom savjetovanju, Topusko, 14. travnja 2005.
2. **APARAC-JELUŠIĆ, T.** *Bolonjski proces i studij informacijskih znanosti: pogled iz Osijeka*. Pozvana predava-

- vanja u Osijeku, Zagrebu, Rijeci i Zadru – ožujak/travanj 2005.
3. **APARAC-JELUŠIĆ, T.** *Mogućnosti suradnje u obrazovanju knjižničara. Pozvano izlaganje na međunarodnom Okruglom stolu o obrazovanju*, Beli Manastir, 19. listopada
 4. **APARAC-JELUŠIĆ, T.** *Bolonjski proces i studij informacijskih znanosti. Pozvano izlaganje na Skupštini Zveza bibliotekarskih društava Slovenije*, Portorož, 26. listopada, 2005.
 5. **BADURINA, B.** *Pismenost i čitanje u javnim knjižnicama i građa lagana za čitanje. Izlaganje na Okruglom stolu za osobe s posebnim potrebama*, Zagreb 16. i 17. svibnja 2005.
 6. **BOSANČIĆ, B.; S. FALETAR.** *Can archivists, librarians, museologists and IT specialists join hands to do a better job? / World Library and Information Congress : 71th IFLA General Conference and Council „Libraries – A Voyage of Discovery”, August 14-18, 2005, Oslo, Norway.*
 7. **BOSANČIĆ, B.** *The role of Ask a Librarian service in promoting Information Literacy. Izlaganje na 14th European Conference on Reading – Literacy Without Boundaries*, Zagreb, 31. srpnja do 3. kolovoza. 2005.
 8. **JELUŠIĆ, S. ; B. BADURINA ; M. KRTALIĆ ; M. DRAGIJA IVANOVIĆ ; S. FALETAR TANACKOVIĆ ; F. PEHAR ; I. STRIČEVIĆ.** *Research Framework and Methodology for Reading Promotion in Libraries. Izlaganje na 14th European Conference on Reading – Literacy Without Boundaries*, Zagreb, 31. srpnja do 3. kolovoza. 2005.
 9. **PETR, K.** *Public Libraries i Family Literacy and Family Poverty: Related or Not? . Izlaganje na 14th European Conference on Reading – Literacy Without Boundaries*, Zagreb, 31. srpnja do 3. kolovoza. 2005.
 10. **PETR, K.** *Toward a successful taxonomy for Croatian academic libraries. Izlaganje na 6th Northumbria International Conference on Performance Measures in Libraries and Information Services*, Durham, Velika Britanija, 22. – 25. kolovoza 2005 s izlaganjem
 11. **PETR, K.** *Can War Destroy Heritage Kept in Libraries? A Croatian example. Izlaganje na Library History Seminar XI: Libraries in Times of War, Revolution and Social Change*, University of Illinois at Urbana-Champaign, 27. – 30. listopada 2005.

Posteri

1. **BOSANČIĆ, B.; BADURINA, B.** *Open source software for (in) digital library. [poster] // Libraries in the Digital Age, May 30th – June 3rd 2005. Dubrovnik and Mljet, Croatia.*
2. **JELUŠIĆ, S.; BADURINA, B.; KRTALIĆ, M.; GAVRANOVIĆ, D.; MIHNJAK, J.** *Public Libraries Potential Possibilities in Work with Children : [poster] // Librarianship in the Information Age : the 13th Bobcatss symposium, January 31st - February 2nd 2005. Budapest, Hungary.*
3. **KRTALIĆ, MAJA; JOVANOVAČ, LANA; MIHNJAK, JELENA.** *Digitization Plan for the Library of Faculty of Philosophy in Osijek : [poster] // Libraries in the Digital Age, May 30th – June 3rd 2005. Dubrovnik and Mljet, Croatia.*

Prikazi

1. **FALETAR, S.** *Međunarodna konferencija Libraries in the digital Age 2005 : najava. // Novosti HKD. 28(2005), str. 26.*

2. **FALETAR, S.** *Posjet narodnoj knjižnici u Aarhusu. // Novosti HKD. 28(2005), str. 30-31.*
3. **FALETAR, S.** *Jutarnji bibliotekar (intervju). // Novosti HKD. 29(2005), str. 3.*
4. **FALETAR TANACKOVIĆ, S.** *Intervju s profesorom Emeritusom Bobom Hayesom. // Novosti HKD. 30(2005), str. 2-3.*
5. **LEVINE, E.; FALETAR, S.** *Libraries in the Digital Age-LIDA 2005. // Information Today. 7, 22(2005), str. 28.*

Ostali radovi

1. **APARAC-JELUŠIĆ, T.** *Riječ urednice. // Izazovi pisane baštine: zbornik radova u povodu 75. obljetnice života Aleksandra Stipčevića. / uredila T. Aparac-Jelušić. Osijek : Filozofski fakultet, 2005. Str. 207.*
2. **TADIĆ, KATICA** [unos podataka, oblikovanje kazala, izrada uputa za korištenje Maja Krtalić]. *Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: napisi iz riječkih i sušačkih hrvatskih novina od 1900. do 1999. godine na području današnjih županija Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske. Osijek: Filozofski fakultet, 2005.*

Objavljeni prikazi knjiga

1. **KRTALIĆ, M.** *Prikaz knjige: Managing Preservation for Libraries and Archives: Current Practice and Future Developments. / ed. by John Feather. 2004 // Journal of Documentation, 61, 3(2005), 445-447.*
2. **FALETAR TANACKOVIĆ, S.** *Prikaz knjige: Univerzalna decimalna klasifikacija. 1. hrvatsko srednje izd. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005. // Novosti HKD. 30(2005), str. 52.*

Pregled aktivnosti Odsjeka ■
za informacijske znanosti
u 2005. godini pripremila je
Tatjana Aparac-Jelušić

Projekti odsjeka: Planovi i postignuća

Organizacija, očuvanje i uporaba hrvatske knjižne baštine

Projekt *Organizacija, očuvanje i uporaba hrvatske knjižne baštine* (0122027) trajao je, prema odluci Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa koje je projekt odobrilo i financijski poduprlo, od 2002. do 2005. godine.

Temeljni su ciljevi istraživanja u sklopu projekta bili: sustavno razjašnjavati fenomen kolektivnog znanja i iskustva zasnovanog na dionici knjižne baštine, tumačiti temeljne pojmove i iznalaziti odgovarajući terminološki aparat i ukazati na promjene u znanstvenome diskursu kojim se promišljaju veze i odnosi među onim disciplinama u polju informacijskih znanosti koje se zanimaju za fenomen knjižne baštine.

Glavni je istraživač na projektu prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić, a istraživači suradnici su: dr. sc. Aleksandar Stipčević, redoviti profesor u miru, dr. sc. Josip Stipanov, znanstveni savjetnik (Nacionalna i sveučilišna Knjižnica; do 2003.), mr. sc. Vera Erl, viša predavačica (Filozofski fakultet, Osijek), mr. sc. Tinka Katić, stručna suradnica (Nacionalna i sveučilišna knjižnica), dr. sc. Radvan Vrana, znanstveni novak (Filozofski fakultet, Zagreb), Sanjica Faletar Tanacković, znanstvena novakinja (Filozofski fakultet, Osijek), Sofija Klarin, stručna suradnica (Nacional-

na i sveučilišna knjižnica), Tamara Veličan, stručna suradnica (Knjižnica HAZU) i od 2003. dr. sc. Dora Sečić, viša znanstvena suradnica (Knjižnica HAZU, odnosno Filozofski fakultet Osijek od 2006.).

Kako je osnovni cilj istraživanja u sklopu projekta bio sustavno pridonositi objašnjenju fenomena kolektivnog znanja i iskustva zasnovanog na dionici knjižne baštine te tumačenju temeljnih pojmova i iznalaznju odgovarajućega terminološkog aparata unutar cjeline prikupljanja, odabira, očuvanja, predstavljanja i posredovanja knjižne baštine, istraživači su, slijedeći dogovorene teme i postavljeni plan, nastojali ukazati na promjene u znanstvenome diskursu kojim se promišljaju veze i odnosi među onim disciplinama u polju informacijskih znanosti koje se zanimaju za fenomen knjižne baštine. Objavljeni radovi svjedoče o tome da su se tijekom proteklih razdoblja promišljali filozofski, društveni i teorijskometodološki aspekti pojma knjižne baštine, nastojali vrednovati i predstaviti dosezi hrvatske knjige, knjižnica i knjižničarstva u procesima prikupljanja, organizacije, očuvanja i uporabe pisanih dokumenata u kontekstu nacionalne i svjetske knjižne baštine.

Na tom su tragu posebno vrijedni radovi Aleksandra Stipčevića (*Socijalna povijest knjige u Hrvata*), Katice Tadić (*Bibliografija o knjižnicama, arhivima i muzejima*), Dore Sečić (*Kr. sveučilišna knjižnica u Zagrebu: 1874.-1918.*) i zbornik radova *Izazovi pisane baštine* koji je uredila Tatjana Aparac-Jelušić. U zborniku koji je posvećen 75-oj obljetnici života

Aleksandra Stipčevića objavljeni su izvorni znanstveni radovi suradnika na projektu (Vere Erl, Dore Sečić, Katice Tadić), dio magistarskog rada kojemu je mentor bio Aleksandar Stipčević (Ivanke Kuić) i rad znanstvene novakinje (Sanjice Faletar), kao i drugi zanimljivi i vrijedni prilozi. Tim prilogima nastojalo se pridonijeti naporima u detaljnoj rekonstrukciji povijesnoga razvitka knjige, knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj i kritički predstaviti dosadašnje obrasce očuvanja i komuniciranja hrvatske knjižne baštine.

Korištenje računalnih i telekomunikacijskih tehnologija poradi djelotvornijeg predstavljanja, uporabe i zaštite hrvatskih pisanih dokumenata, određeno je kao posebno važna dionica u projektu i tim su se pitanjima poglavito bavili predstavnici mlađe generacije, proučavajući probleme vezane uz mrežno predstavljanje bibliografsko-kataložnih baza podataka o hrvatskoj knjižnoj baštini, te odabir kriterija i metoda vezanih uz postupke digitalizacije, očuvanja i uporabe hrvatske knjižne baštine u mrežnom okruženju.

U sklopu projekta obavljeno je i nekoliko terenskih istraživanja, među kojima valja posebno istaknuti stvaranje osnova za sustavno istraživanje i, uz pomoć studenata, a uz nadzor voditeljice projekta, obrađivanje pisane baštine u nekoliko samostanskih knjižnica (Grkokatoličke biskupije u Križevcima, Sjemenišne knjižnice isusovaca u Dubrovniku i Franjevačke knjižnice u Mostaru). U tu su svrhu priređeni planovi reorganizacije knjižnica i provedena vrednovanja zbirki, osobito u odnosu na

Studenti Odsjeka za informacijske znanosti u Franjevačkoj knjižnici u Mostaru

vrijedne baštinske jedinice o čijemu postojanju nije bilo tragova u inventarima knjižnica.

Istraživanje čitateljskih navika i informacijskih potreba djece i mladih

Krajem 2005. godine formalno je završio rad na projektu *Istraživanje čitateljskih navika i informacijskih potreba djece i mladih*. Na projektu su surađivali znanstvenici s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku, Odjela za knjižničarstvo Sveučilišta u Zadru te knjižničari u znanstvenim zvanjima iz narodnih knjižnica. Plan istraživanja, uključujući popis suradnika, te završni izvještaj o rezultati-

ma, objavljeni su na mrežnim stranicama Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku, a popis radova objavljenih u sklopu projekata dostupan je u CROSBi bazi (broj projekta je 0122026).

Iako roditelji žele razvijati čitateljske vještine svoje djece, ne raspolažu jasnom metodologijom, već se oslanjaju na roditeljski instinkt. Iako je postotak nezaposlenosti očeva iznimno visok, u više od 80% obitelji djeci čitaju majke ili bake.

Bilo je zamišljeno da se istraživanje izvrši na uzorku koji bi bio reprezentativan za djecu i mlade na cijelom području Hrvatske, ali su u konačnici,

zbog financijskih ograničenja, istražene čitateljske navike djece u Osječko-baranjskoj županiji. Anketnim instrumentom ispitano je nešto manje od dvije tisuće roditelja djece predškolskoga uzrasta obuhvaćene predškolskim odgojem. Provedba istraživanja i dobiveni rezultati pokazali su sljedeće:

- 1) uprave i rukovodstva predškolskih ustanova, s manjim odstupanjima, spremni su pružiti pomoć u provedbi istraživanja ovakvog sadržaja,
- 2) s obzirom na postotak vraćenih ispunjenih anketnih upitnika, kao i na sadržaj odgovora, dokazano je da su roditelji zainteresirani za razvoj vještine čitanja kod svoje djece, ali da je fundus informacija kojima raspolažu o mogućim pozitivnim učincima stjecanja takvih vještina

nedovoljan. Njihova svijest više se temelji na roditeljskom instinktu nego na izgrađenom nazoru,

3) u više od 80% obitelji djeci čitaju majke ili bake; s obzirom na visoki stupanj nezaposlenosti očeva zaključujemo da je to više rezultat kulturnoga obrasca nego činjenice da su očevi angažirani na drugim poslovima ili u sivoj ekonomiji, ali tu dimenziju nismo istraživali.

U sklopu projekta studenti su organizirali čitateljske radionice u manjim mjestima i selima.

U nastavku istraživanja posebno bi valjalo dalje istražiti odnos razvijanja čitateljskih navika i imovinskog stanja. Naime, više od 40% anketiranih obitelji prima neki oblik socijalne pomoći, a podaci su pokazali da imovinsko stanje bitno utječe na čitateljske navike. To znači da su djeca iz imovinski ugroženih obitelji u nepovoljnijem položaju od djece iz obitelji boljšega imovinskog stanja. Promatrana u tom kontekstu, istraživanjem utvrđena činjenica da roditelji nisu upoznati s aktivnostima javnih knjižnica u radu s djecom i roditeljima, te da je knjižnična mreža nedovoljno razvijena, ukazuje na to da je utvrđeno stanje logičan rezultat stanja u okruženju.

Osim utvrđivanja i opisivanja stanja čitateljskih navika djece predškolske dobi, članovi su istraživačkoga tima tijekom cijelog istraživanja domaću i međunarodnu stručnu i znanstvenu javnost obavještavali o radu na projektu.

Istraživački tim posebno važnim ocjenjuje uključivanje studenata. Studenti su proveli ankete i organizirali radionice u selima koja su izvan dosega knjižnične infrastrukture. Na radionicama su sudjelovali i roditelji

i djeca. Istraživači su roditelje upoznali s ciljevima istraživanja i proveli anketu, a studenti su djeci čitali priče i uključili ih u ostale kreativne aktivnosti. Taj dio terenskoga rada pokazao je da postoji zanimanje i potreba za organiziranim posredovanjem literarnog sadržaja u manjim mjestima i selima. O potrebi ovakvih oblika prosvjetiteljskog rada svjedoči i činjenica da će studenti i nakon završetka ovog istraživanja nastaviti s kreativnim čitateljskim radionicama u selima, a da su se za takve aktivnosti osposobljavali na radionici za organizaciju čitateljskih skupina u organizaciji British councila iz Zagreba, te da im je u Knjižnici Medveščak u Zagrebu održano predavanje i demo radionica.

Istraživački tim za sljedeće istraživačko razdoblje predlaže nastavak istraživanja kako bi se dublje istražile veze između društvenoga okruženja i čitateljskih navika.

Združeni program diplomskoga studija iz digitalizacije pisane baštine (u suradnji sa Sveučilištem u Parmi)

Cilj je projekta osmisliti kvalitetan okvir za razvoj združenog programa dvaju sveučilišta kako bi se do 2010. godine ostvarile ideje međusobnog priznavanja diploma, izvođenja studija prema jedinstvenome, dogovorenom programu i izdavanje združenih diploma u polju informacijskih znanosti.

Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Università di Parma sudjeluju u pripre-

mi *Združenog programa diplomskoga studija iz digitalizacije pisane baštine*. Voditeljice su projekta prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić i prof. dr. sc. Anna Maria Tammaro, a suradnici su doc. dr. sc. Kornelija Petr, doc. dr. sc. Zoran Velagić, znanstvene novakinje Sanjica Faletar Tanacković i Maja Krtalić te asistent Boris Bosančić.

Na tragu zakonske osnove, prioriteta Nacionalne zaklade za znanost te strateškog opredjeljenja Republike Hrvatske da podupre razvoj i primjenu informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanju, znanosti, kulturi i gospodarstvu, kao i saznanja o nedostatnom broju i kompetencijama stručnjaka za rad s informacijama, poglavito na zaštiti pisane baštine i obrazovanju za rad u mrežnome okruženju, ovim se projektom nastoji stvoriti kvalitetan okvir za razvoj združenog programa sa Sveučilištem u Parmi kako bi se do 2010. godine postupno ostvarile ideje međusobnog priznavanja diploma, izvođenja studija prema jedinstvenom, dogovorenom programu i izdavanje združenih diploma u polju informacijskih znanosti na interdisciplinarnom diplomskom studiju digitalizacije pisane baštine. Jednogodišnji projekt trebao bi omogućiti razmjenu iskustva, održavanje pilot radionice te izradu plana i programa studija koji bi:

- ▶ združeno odobrile i od 2006./2007. izvodile suradne institucije te potencijalni budući partneri;
- ▶ omogućio studentima iz suradnih institucija da studiraju dio studijskog programa u drugoj instituciji;
- ▶ omogućio boravak studenata u suradnoj/suradnim institucijama;
- ▶ priznavao u potpunosti i automatizmom cjelovito razdoblje studija

ranja i položene ispite u suradnoj instituciji;

- ▶ omogućio profesorima iz suradnih institucija da drže nastavu i u drugoj instituciji, razvijaju studijski program zajedno i formiraju zajednička povjerenstva za upise i ispitivanje studenata;
- ▶ omogućio dogovore oko izgleda diplome i dodatka diplomi;

- ▶ stvorio osnovu za podizanje kvalitete studijskog programa proširenjem kompetencija i uključivanjem većeg broja stručnjaka, specijalista;
- ▶ stvorio osnovu za razvitak institucijskih mehanizama za osiguranje kvalitete i širenje kulture kvalitete, poglavito na osnovi dosadašnjeg iskustva suradne institucije u pro-

vedbi EU programa (Minerva, Erasmus Mundi, Socrates).

Pregled aktivnosti na projektima Odsjeka za informacijske znanosti pripremili su
Tatjana Aparac-Jelušić,
Srećko Jelušić
 (sjelusic@ffos.hr)
 i **Sanjica Faletar Tanacković**
 (sfaletar@ffos.hr)

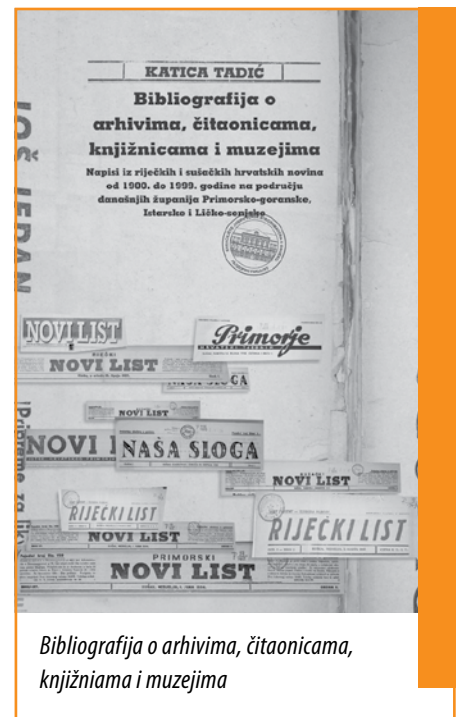
Nova izdanja

KATICA TADIĆ, *Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: napisi iz riječkih i sušačkih hrvatskih novina od 1900. do 1999. godine na području današnjih županija Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske. Osijek: Filozofski fakultet, 2005.*

Kao povjesničarka autorica je prepoznala vrijednosne sadržaje baštinskih institucija, znala ih pronaći i odabrati, a kao dugogodišnja knjižničarka s lakoćom je rješavala opis bibliografskih zapisa koristeći suvremene međunarodne norme za kataložno-bibliografski opis.

Katica Tadić predstavila se stručno-znanstvenoj javnosti radom pod nazivom *Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: napisi iz Riječkih i sušačkih hrvatskih novina od 1900 do 1999. godine na području današnjih županija Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske*. Knjigu je tiskao Filozofski fakultet u Osijeku 2005. godine u okviru projekta *Organizacija, očuvanje i uporaba hrvatske knjižne baštine*, a urednica je izdanja Tatjana Aparac-Jelušić. Već

sâm podatak o 9 558 objavljenih referenci/zapisa na 546 stranica govori o obimnosti rada Katice Tadić. Kao povjesničarka autorica je prepoznala vrijednosne sadržaje baštinskih institucija, znala ih pronaći i odabrati, a kao dugogodišnja knjižničarka s lakoćom je rješavala opis bibliografskih zapisa koristeći suvremene međunarodne norme za kataložno-bibliografski opis. Unos podataka, oblikovanje kazala i upute za korištenje djela su suradnice Maja Krtalić. Korištena je programska podrška za izradu bibliografije LT EKO, zasnovana na CDS/ISIS-u, što omogućuje da se bibliografija vrlo brzo nađe i na mrežnim stranicama. Za sve koji se bave stručnim i znanstvenim radom i baštinskim ustanovama navedenih područja ova je *Bibliografija* nezaobilazan izvor informacija. Autorica se njome uvrstila u red poznatih knjižničara i bibliografa

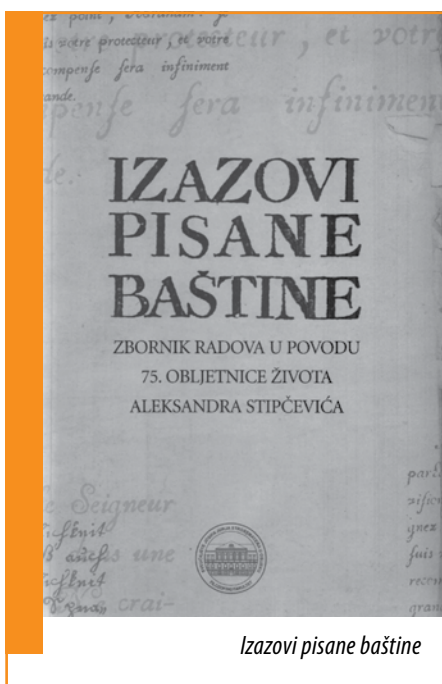

Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima

kao što su Vjekoslav Maštrović, Tatjana Blažeković, Marija Malbaša i dr.

Vera Erl ■
 (verl@ffos.hr)

IZAZOVI PISANE BAŠTINE: zbornik radova u povodu 75. obljetnice života Aleksandra Stipčevića
(ur. Tatjana Aparac-Jelušić). Osijek: Filozofski fakultet, 2005.

Izazovi pisane baštine

U zborniku radova *Izazovi pisane baštine* objavljenom povodom 75. rođendana prof. dr. sc. Aleksandra Stipčevića urednica Tatjana Aparac-Jelušić okupila je deset autora koji su svojim priložima željeli obilježiti profesorovu obljetnicu i zahvaliti mu na njegovu golemu doprinosu znanosti o knjizi, ali ujedno i pridonijeti ukupnim spoznajama vezanim uz izučavanje hrvatske pisane baštine.

S deset priloga objavljenih u zborniku autori su ponajprije željeli zahvaliti prof. dr. sc. Aleksandru Stipčeviću na njegovu golemu doprinosu znanosti o knjizi.

Zbornik „otvara” prilog Nede Anzulović „Aleksandar Stipčević: biografija i bibliografija radova”, u kojemu autorica daje cjeloviti prikaz slavjenikova iznimnog rada i njegovih znanstvenih, ali i širih, kulturno-društvenih postignuća.

Zoran Velagić u prilogu „Dva nepoznata hrvatska djela o franjevcu Petru Regalatu” predstavlja dvije nepoznate franjevačke knjižice tiskane 1747. godine u Budimu, *Xivot Sveto-ga Petra Regalata* i *Oprosstenja osobita*. Slijede dva teksta u kojima se istražuje doprinos iznimnih kulturnih djelatnika u sklopu povijesti hrvatskoga knjižničarstva: prilog Željka Vegha „O zaslugama Emilija Laszowskog za hrvatsko knjižničarstvo” i prilog Vere Erl „Doprinos Marije Malbaše istraživanju kulturne povijesti Osijeka i Slavonije”. Mirna Willer u tekstu „Eva Verona i Seymour Lubetzky: rasprava o zadacima abecednog kataloga” prikazuje stavove Verone i Lubetzkyja iznesene 1961. godine, te potom detaljnom analizom i usporedbom njihovih stavova ukazuje na relevantnost i aktualnost postavljenih pitanja. Ivanka Kuić u radu „Čitaonička društva i pučke knjižnice u Splitu od početka 20. stoljeća do 1918.: pritisak modernizacije” prikazuje djelovanje brojnih čitaonica, njihovih knjižnica i pučkih knjižnica koje su početkom 20. stoljeća djelovale u Splitu.

Dora Sečić u radu „Zamjena izdanja Hrvatske (tada Jugoslavenske) akademije znanosti i umjetnosti s ustanovama u svijetu od 1867. do Drugoga svjetskog rata: prilog povijesti Akademijine knjižnice” istražuje društveni kontekst Akademijina djelovanja u tom razdoblju, uključujući idejne i političke utjecaje, a potom se usredotočuje na mogućnosti međuakademijske suradnje i suradnje s drugim znanstvenim ustanovama s posebnim osvrtom na mogućnosti zamjene izdanja.

Katica Tadić u prilogu „O bibliografiji s osvrtom na bibliografsku heuristiku” problematizira definicije bibliografije i njezina odnosa prema katalogu/bazama i tumači pojam bibliografske heuristike, Jelka Petrak u radu „Hrvatske medicinske bibliografije” daje pregled hrvatskih medicinskih bibliografija, a Sanjica Faletar u radu „Mogućnosti suradnje baštinskih ustanova – odabrane europske inicijative i projekti” raspravlja o povijesnom i teorijskom okviru za suradnju baštinskih ustanova i predstavlja odabrane i uspješne primjere.

Promocija zbornika bila je jedinstveni događaj u svijetu hrvatske knjige uopće – promoviran je na videokonferenciji pred zagrebačkom, osječkom i zadarskom publikom.

Poseban događaj bila je proslava 75. rođendana profesora Aleksandra Stipčevića u sklopu koje je predstavljen i zbornik radova *Izazovi pisane baštine*. Dana 10. listopada 2005. godine s početkom u 18.00 sati počela je videokonferencija u kojoj su sudjelovali zagrebački Odsjek za informacijske znanosti, osječki Odsjek za informacijske znanosti i zadarska Katedra za knjižničarstvo. Bilo je to prvo izravno, videokonferencijsko povezivanje tih triju znanstveno-nastavnih ustanova. Na videokonferenciji su o radu profesora Stipčevića govorili Jadranka Lasić Lazić, Neda Anzulović, Tatjana Aparac-Jelušić i Zoran Velagić.

Zoran Velagić ■
(zvelagic@ffos.hr)

ALEKSANDAR STIPČEVIĆ, *Socijalna povijest knjige u Hrvata. Knjiga II., Od glagoljskog prvotiska (1483.) do hrvatskoga narodnog preporoda (1835.). Zagreb: Školska knjiga, 2005.*

Proteklih je desetljeća povijest knjige, posebice njezina socijalna dimenzija, postala jednim od najpopularnijih aspekata povijesnoga istraživanja – danas je ona jedno od temeljnih područja istraživanja suvremene svjetske historiografije. *Socijalna povijest knjige u Hrvata* prof. dr. sc. Aleksandra Stipčevića svjedoči o visokoj razini toga segmenta hrvatske historiografije i njezinoj uklopljenosti u suvremene istraživačke trendove. Aleksandar Stipčević život je posvetio proučavanju povijesti knjige. Njegova djela danas su ne samo nezaobilazna, već i jedina literatura u Hrvatskoj koja tu povijesnu problematiku istražuje s kulturološkoga i sociološkog gledišta.

Socijalna povijest knjige u Hrvata nije samo nezaobilazna, već i jedino sustavno i sintetičko djelo koje povijest hrvatske knjige promatra s kulturološkoga i sociološkog gledišta.

Drugi dio *Socijalne povijesti knjige u Hrvata* obrađuje razdoblje između 1483. i 1835. godine, tj. razdoblje od glagoljskoga prvotiska do hrvatskoga narodnog preporoda. Prvi dio, Srednji vijek, objavljen je 2004. godine i jedino je monografsko djelo koje problematizira društvenu ulogu knjige u hrvatskome srednjem vijeku. Autor građu izlaže u 16. poglavlja: Proizvodnja knjige, Knjižarstvo, Cijena knjige, Knjižne posvete, Novine, časopisi, oznanjenja, Knjiga za puk, Žene i knjiga, Zle, opasne i zabranjene knjige, Knjiga kao sredstvo promidžbe, Nadnaravna

moć pisane riječi, Briga za knjigu, Iznošenje knjižnog blaga iz Hrvatske, Posuđivanje knjiga, Čitatelji i čitanje, Struktura hrvatske knjige i Važnost knjige u društvu.

Iz naslova poglavlja razvidno je kako autor korak po korak obrađuje temeljne probleme vezane uz proizvodnju i društvenu funkciju knjige u hrvatskome ranom novom vijeku. Specifičan položaj knjige u hrvatskom društvu u različitim vremenima i u različitim dijelovima hrvatskih zemalja, uporaba stranih jezika, posebice latinskoga, emigracija hrvatskih književnika, znanstvenika, matematičara, liječnika i drugih, ali i njihova povezanost s rodnom grupom, burni i katkada vrlo nesretni politički događaji, dugotrajni ratovi s Turcima i drugim velesilama – sve se to negativno odrazilo na društveni položaj knjige u Hrvata.

Ipak, te nedaće nisu spriječile hrvatske autore da pišu i objavljuju knjige. Nisu spriječile ni stvaranje knjižnica, kao ni uvoz najboljih knjiga iz europskih tiskarsko-nakladničkih središta. Hrvati u tom razdoblju začuđujućom upornošću pišu knjige i svoju pisanu riječ čvrsto vezuju uz glavne europske kulturne tijekove. Usvajaju dostignuća europske znanosti, književnosti, teologije, medicine, likovne umjetnosti, arhitekture itd. i sami aktivno sudjeluju u stvaranju europske uljudbe. Kada bacimo pogled na naslove knjiga što su ih hrvatski autori napisali i tiskali diljem Europe, nameće se zaključak da su se Hrvati u jednakoj mjeri koristili knjigom za unapređivanje poljodjelstva, pomorstva, trgovine i drugih gospodarskih aktivnosti kao i drugi na-

Socijalna povijest knjige u Hrvata, knjiga II.

predni europski narodi. Iz izlaganja o društvenoj funkciji knjige u hrvatskim zemljama bit će razvidno kako će njezina važnost sve više rasti bez obzira na činjenicu da je tiskarstvo sve do 18. st. bilo slabo razvijeno.

Teme koje autor istražuje, poput vlasništva, posudbe, darivanja i trgovanja knjigom, krađa i stradanja knjigâ, odnosa knjige prema raznolikim društvenim skupinama (žene i knjiga, puk i knjiga, „heretici” i knjiga itd.) temeljna su područja suvremene, interdisciplinarne povijesti knjige i historiografije uopće.

Teme koje u *Socijalnoj povijesti knjige* obrađuje prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević – trgovina knjigom, vlasnici knjiga, žene i knjiga, puk i knjiga, knjiga i nadnaravno, knjiga i heretici, knjige i prisege nad nji-

ma, posuđivanje, darivanje, krađa i stradanje knjiga itd. – ubrajamo među temeljna područja suvremene, interdisciplinarne historiografije. Stoga njegova djela nisu samo ne-

zaobilazna, nego i jedina sustavna i sintetička literatura u Hrvatskoj koja tu povijesnu problematiku promatra s kulturološkoga i sociološkog gledišta. Preostaje nam nadati se da će i treća

knjiga *Socijalne povijesti*, u kojoj će biti obrađeno razdoblje od hrvatskoga narodnog preporoda nadalje, izaći uskoro.

Zoran Velagić ■

Trendovi: nove tehnologije u nakladništvu

Digitalizacija proizvodnje u grafičkim sustavima

piše: **Mario Barišić**

Promjene u grafičkim sustavima prouzročene digitalizacijom većine produkcijskih faza sveobuhvatne su i zahtijevaju sasvim nove organizacijske pristupe, a njihova primjena u izdavaštvu i cjelokupnoj nakladničkoj proizvodnji postaje tek pitanje vremena i spremnosti na prilagodbu. Samo mrežno okruženje, koje je postalo standard za komunikaciju u tim sustavima, također doživljava snažnu ekspanziju, gotovo svakodnevno. Godine 1981., kada je internet bio u povojima, postojalo je 200-tinjak internet servera, a danas ih je u svijetu približno 170 milijuna. Za koju godinu broj internet servera izjednačit će se s brojem svjetskih stanovnika. Komunikacija putem interneta također se razvija. Internet standard HTML, koji je i danas najzastupljeniji jezik interneta, sve više uzmiče pred XML-om.

Svi strojevi koje posjedujemo, a posebice oni koje investicijski planiramo, moraju biti podređeni CIP 3 s PPF formatom job ticketing zapisa želimo li ostati konkurentni na otvorenome, globalnom svjetskom tržištu.

XML kao kodni sustav komunikacije koji povezuje različite uređaje, aplikacijske sustave i baze podataka, zbog golemih komparativnih prednosti postaje bitna novina u grafičkoj i izdavačkoj produkciji, tj. u cijelom sustavu knjižne proizvodnje. Za očekivati je da će kroz koju godinu, ako ne i prije, postati jedini sveobuhvatan standard poslovne, informatičke i tehničke komunikacije u području proizvodnje knjige.

CIP 3 s PPF formatom *job ticketing* zapisa postaje tehnički standard komunikacije u grafičkoj knjižnoj produkciji i nameće obvezu prihvatanja takve standardizacije. Drugim riječima, svi strojevi koje posjedujemo, a posebice oni koje investicijski planiramo, moraju biti podređeni tom standardu želimo li ostati konkurentni na otvorenome, globalnom svjetskom tržištu. Iako se danas u Hrvatskoj ne možemo pohvaliti velikom zastupljenošću takva načina rada, na njemu se mora snažno inzistirati, kao uostalom i na svemu što će proizvodnju učiniti racionalnijom i kvalitetnijom. Pri tome se podrazumijeva ICC kolorni radni tijek, standardizacija korištenja fontova (*unicode-open type standard*) i standardizacija *job ticketing* aplikacija (PDF, PJTF, PPF, JDF).

Sama transformacija CIP-a 3 u CIP 4 za izdavačku je djelatnost od iznim-

ne važnosti. Izdavački su sustavi time dobili poslovne relacije koje se progresijski mogu snažno koristiti:

1) Zbog XML-a pod kojim je rađen cijeli CIP 4 JDF snažno je unaprijeđena komunikacija na relaciji izdavač – produkcija (prepress – predtisak – tisak – knjigoveštvo) – marketing – trgovačka mreža – baze podataka.

2) Tehničke mogućnosti koje iz toga proizlaze nude izdavaču dvojaku dobit. S jedne strane, on u fazama grafičke produkcije (posebice u kontrolnim fazama) sudjeluje dinamično i sveobuhvatno. S druge strane, knjiga kao proizvod postaje racionalnija i kvalitetnija, a proizvodni ciklus znatno kraći. To izdavačima, osim financijske komponente, pruža i dodatnu lagodnost u domeni planiranja.

Grafička će knjižna produkcija, posebice zbog JDF-a, XML-a i web-a, u budućnosti zasigurno predvidjeti različite organizacijske rutine daljinskoga upravljanja, što će biti poseban izazov za organizaciju tih djelatnosti.

Od elektronskog se izdavaštva u budućnosti također očekuju goleme novosti, a sam *e-publishing* imat će i organizacijski upliv u digitalnu grafičku reprodukciju i redakcijske sustave. Rutine koje će, putem web-a i DVD-a, omogućavati velike palete znanja i pretraživanja kao i sugerir-

ranje drukčijega, kompleksnog, razgranatog i heterogenog izdavačkog proizvoda, ne smiju biti zanemarene, već im se mora pridati iznimna pozornost.

Promatra li se sam izdavački ciklus, za očekivati je sveobuhvatnu primjenu seta aplikacija povezanih u računalni redakcijski sustav koji će unaprijediti i automatizirati samo redakcijsko poslovanje.

Ti su procesi u novinskoj i magazinskoj industriji već prisutni, te se očekuje i njihova snažnija primjena u procesu knjižnoga izdavaštva.

(mario.barisic@vjesnik.hr) ■

Baza podataka kao središte nakladničkog procesa

piše: **Marinko Žagar**

Cjelokupna nakladnička proizvodnja podrazumijeva prijenos podataka po fazama koje obuhvaćaju autora, urednika, grafičkoga urednika i tiskaru. Osim njih, tekstove, slike i ostali materijal pregledavaju lektori, korektori, likovni urednici itd. Zahtjevi tržišta, konkurencija i tehnološke mogućnosti prisiljavaju nakladnika da knjigu u tiskanom obliku popra-

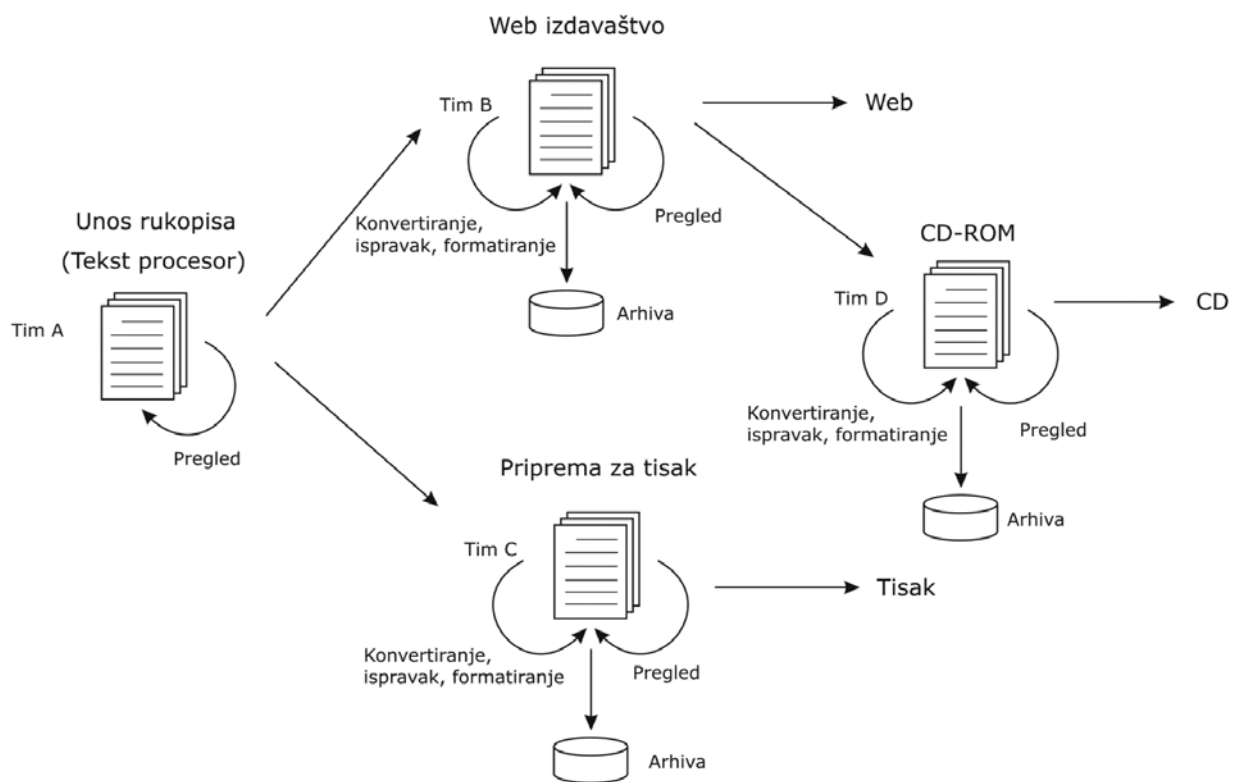
ti i odgovarajućim CD izdanjem, mrežnim stranicama, a ponekad i WAP informacijama.

Baze podataka omogućuju organizaciju cjelokupnoga radnog tijeka u nakladništvu bez multipliciranja resursa neovisno o vrsti završnoga proizvoda.

Skicom je predstavljen komunikacijski tijek knjižne proizvodnje. Razvidno je da prikazani poslov-

ni procesi skrivaju veliku zalihost u različitim resursima. Kako je moguće cjelokupni radni tijek organizirati bez multipliciranja resursa neovisno o vrsti završnoga proizvoda? Odgovor je u primjeni baze podataka. Baza podataka može se u proizvodnom procesu koristiti za spremanje sadržaja naslova, a izbor baze ovisi o vrsti podataka koji se u nju žele spremati.

Dokumente općenito dijelimo na dvije kategorije: one koji su orijentirani prema podacima (*Data-centric document*) i one koji su orijen-

Komunikacijski tijek knjižne proizvodnje

tirani prema cjelokupnom sadržaju (*Document-centric document*). Knjige su dokumenti orijentirani prema sadržaju, u smislu cjelovitosti, pa sukladno tome treba odabrati i postaviti bazu podataka, a rješenje se nameće u *XML nativ* bazama podataka.

Spremanje XML dokumenata u relacijske baze podataka

Informacijski sustavi izdavačkih poslovnih sustava organizirani su oko relacijske baze podataka. Podaci o poslovnim događajima prikupljaju se iz svih dijelova poslovnoga sustava putem aplikacija dizajniranih u tu svrhu i spremaju u bazu podataka radi pre-

gledavanja, izrade izvještaja ili analiza te upravljanja samim poslovnim sustavom. Razvojem XML tehnologije, svi poznati proizvođači sustava za upravljanje bazama podataka izradili su dodatke za XML. Time je stvorena realna mogućnost da se baza podataka postavi u središte izdavačkih poslovnih procesa.

<i>Proizvod</i>	<i>Proizvođač</i>	<i>Tip baze podataka</i>
DB2	IBM	Relacijska
FoxPro	Microsoft	Relacijska
Informix	IBM	Relacijska
Oracle 8i, 9i	Oracle	Relacijska
SQL Server 2000	Microsoft	Relacijska
Objectivity/DB	Objectivity	Objektna
Sysbase ASE 12.5	Sysbase	Relacijska
Access 2002	Microsoft	Relacijska

Pregled baza podataka koje imaju dodatke za XML

Integracija XML i relacijskih baza podataka moguća je na nekoliko načina, a oni ovise o tome koji se rezultat želi postići.

Spremanje integralnoga XML dokumenta u bazu podataka

Ovom metodom jednostavno spremamo cjelokupni XML dokument u određenu tablicu u bazi podataka. Brigu oko validacije i procesiranja dokumenata preuzima aplikacija. Dodavanje nove tablice u bazu podataka ne narušava definirani model baze podataka i stoga spremanje XML dokumenta na ovaj način ne utječe na relacijski model baze. Odgovarajuća se XML shema u navedenom modelu sprema izvan baze podataka i aplikacija

vodi brigu o dinamičkom povezivanju s XML dokumentom.

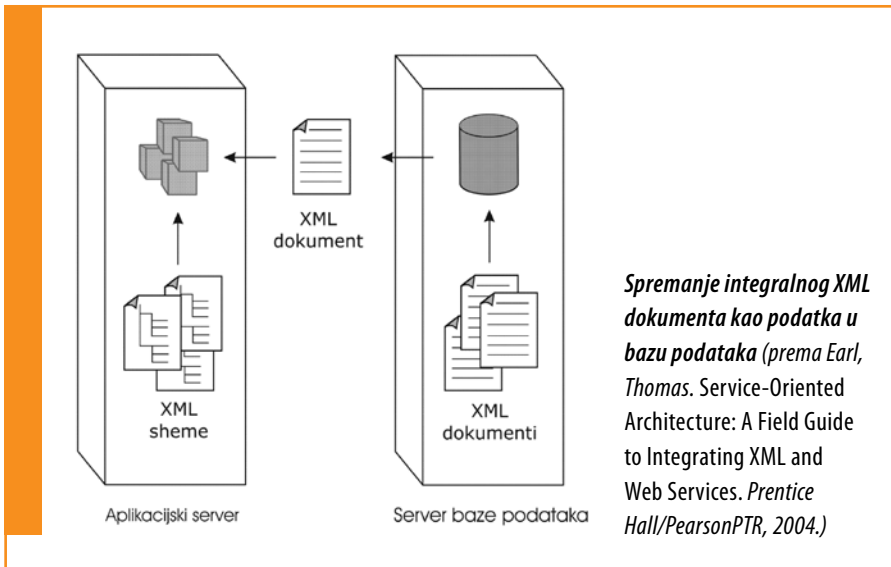
Spremanje XML dokumenta i XML sheme u bazu podataka

XML shema sprema se u posebnu tablicu u bazi podataka i jednostavnim vezom povezuje s tablicom XML dokumenta. Ovaj način spremanja XML dokumenata pogodan je za spremanje novih podataka nastalih iz aplikacija koje nisu povezane s postojećim sustavom. Spremanjem XML dokumenta i XML sheme u zasebne tablice ne narušava se postojeći relacijski model baze podataka. Problem je pretraživanje koje se svodi na pretraživanje stringa i vrlo je sporo, te razlikovanje tagova od podatka. Dodatan problem predstavlja pregle-

davanje XML dokumenta i zauzeće procesorskog vremena kada je i XML shema pohranjena u bazi. Svako pozivanje XML dokumenta poziva i XML shemu.

Spremanje dijelova XML dokumenta kao zasebnih zapisa

Ovaj model, jednako kao i prethodni, neće narušiti postojeći relacijski model podataka. Umjesto spremanja integralnoga XML dokumenta, spremaju se dijelovi XML dokumenta kao zasebne logičke cjeline u posebnu tablicu. Pozivanjem dokumenta pozivaju se svi njegovi dijelovi i povezuju u dokument putem aplikacije. XML shema poziva se na aplikacijskoj razini.

Spremanje dijelova XML dokumenta XML sheme kao zasebnih zapisa

Sukladno navedenoj arhitekturi, XML shema može biti podijeljena u logičke dijelove. Tako podijeljena shema sprema se po dijelovima u bazu podataka u posebnu tablicu i povezuje se s tablicom u koju je spremljen XML dokument. Prednost je navedenoga modela u brzini pristupa podacima, a postojeći model podataka nije narušen. Negativna je strana složenost modela podataka, kada se XML dokument i XML shema dijele na logičke dijelove.

Nativ XML baze podataka (NXD)

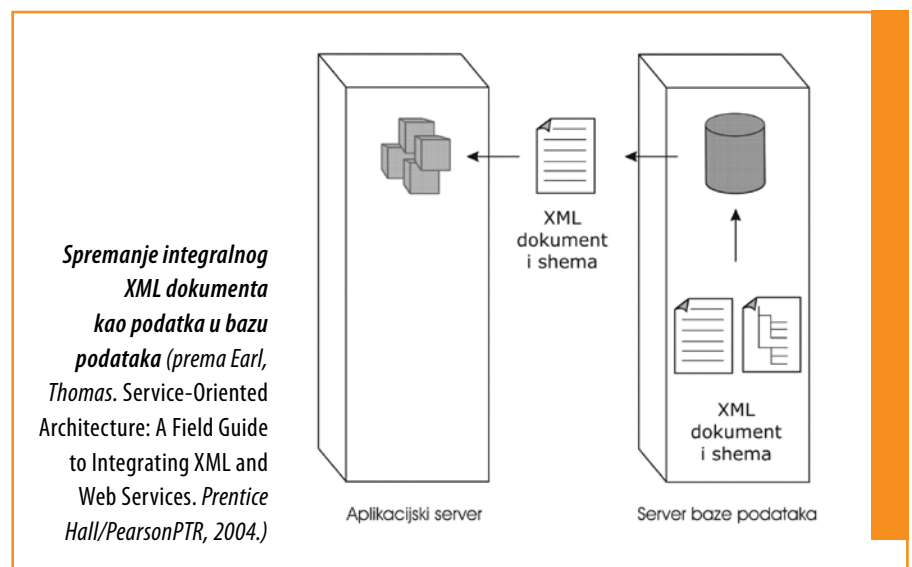
Sve poznate baze podataka koje se danas koriste imaju dodatke (ekstenzije) za prebacivanje i preuzimanje podataka iz XML formata. Kako svaka konverzija i prebacivanje podataka između različitih baza podataka i

sustava iziskuju pisanje dodatnoga koda, rutina i kontrola, a i povezivanje s relacijskim bazama podataka nije uvijek moguće, najprirodnije je u XML tehnološkom okruženju podatke spremati u XML bazu podataka. Nativ XML baze podataka nameću se kao tehnološko rješenje, posebno za organizacije čije je poslovanje usko povezano s internetom. Izdavačko-tiskarski poslovni sustavi internet koriste kao dio svoje infrastrukture i korištenje XML nativ baza podataka uskoro će biti imperativ.

Nativ XML baza podataka posebno je dizajnirana za spremanje XML dokumenata. Podržava transakcije, sigurnost, višekorisnički pristup, query upite i sl., a najviše se koristi za spremanje dokumenata koji nisu podatkovno orijentirani, nego su važni kao cjelina.

Naziv *nativ* potječe iz razdoblja marketinške kampanje njemačke tvrtke Software AG za svoju nativ XML bazu *Tamino*. Naziv je kasnije ušao u upotrebu bez formalne tehničke definicije naziva *nativ*.

Nativ XML baza podataka je baza podataka posebno dizajnirana za spremanje XML dokumenata. Kao i druge baze podataka, XML baza podataka podržava transakcije, sigurnost, višekorisnički pristup dokumentima, query upite i sl. XML baze podataka najveću primjenu nalaze u spremanju dokumenata koji nisu podatkovno orijentirani, nego su važni kao cjelina (*Document-centric document*). Kako XML baze podržavaju query upite, tako je, primjerice, moguće jednostavnim query upitom pronaći sve treće paragrafe u svim dokumentima koji

počinju italic slovima. Ovakve upite u standardnom SQL-u nije jednostavno napraviti.

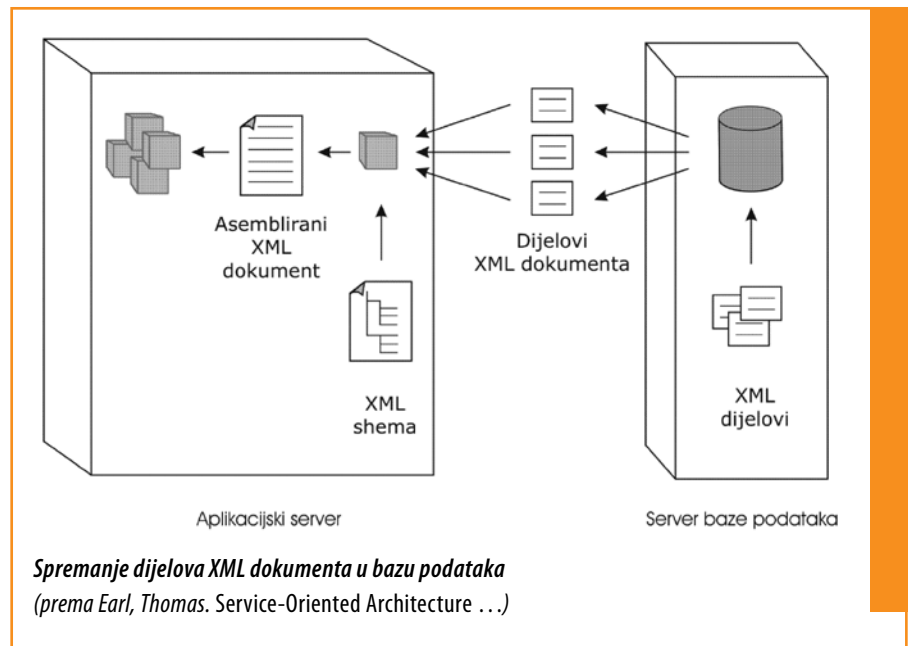
Nativ XML baza podataka definira logički model XML dokumenta za spremanje i pretraživanje podataka prema tom modelu. Kao minimum, model mora sadržavati elemente, attribute, PCDATA (*Parsed Character DATA*) i strukturu dokumenta. Kao što je redak osnovna jedinica u relacijskim bazama podataka, tako je XML dokument osnovna jedinica u XML bazi podataka. Ova činjenica ne isključuje mogućnost dohvata logičkoga dijela XML dokumenta kao individualnog elementa, kao što je u relacijskim bazama podataka slučaj s dohvatom bilo koje kolone iz redaka.

Prema arhitekturi nativ XML baze podatke dijelimo na dvije kategorije: 1) Tekst XML baze podataka. XML baze podataka orijentirane na tekst jesu one koje XML dokument spremaju u tekstualnom obliku. To može biti datoteka u datotečnom sustavu, BLOB (*Binary Large Object*) u relacijskoj bazi podataka ili vlastiti format proizvođača.

2) Model XML baze podataka. Umjesto spremanja XML dokumenta u tekstualnom obliku, model XML baza podataka izgrađuje interni objektni model od dokumenta i sprema taj model. Neke baze spremaju model u relacijskom obliku, a neke u objektno orijentiranom obliku.

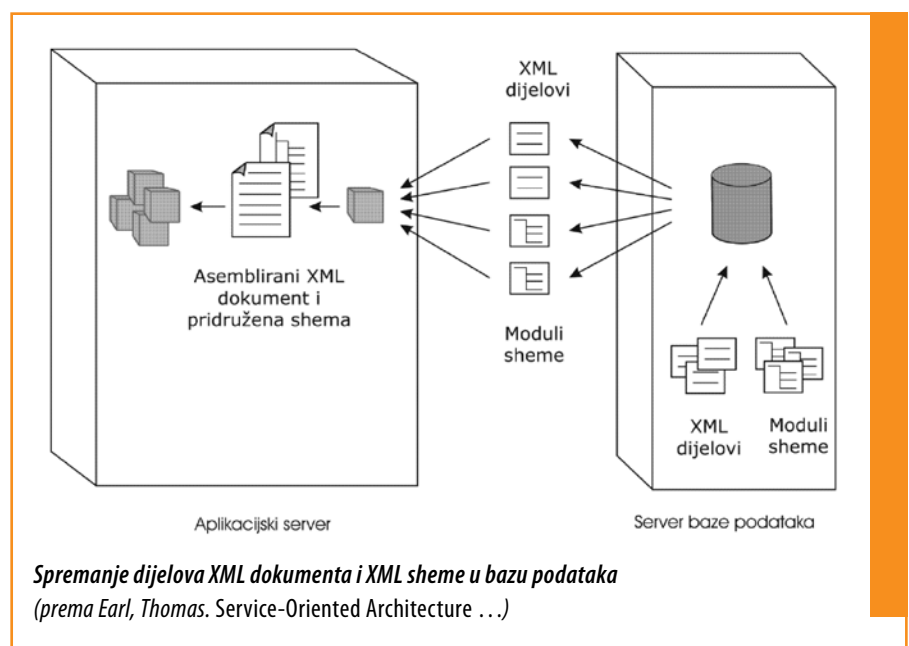
Osobine su nativ XML baza podataka sljedeće:

- ▶ Kolekcija dokumenata. Nativ XML baze podataka mogu spremati dokumente u kolekcije, poput relacijskih baza podataka koje podatke spremaju u tablice.

- ▶ Query jezik. Nativ XML baze podataka podržavaju query jezik, a najpopularniji su XPath s ekstenzijom za upit na više XML dokumenata i XQuery.
- ▶ Osvježavanje podataka (*update*) i brisanje standardna su osobina nativ XML baza podataka. Dva su standardna jezika za osvježavanje

- podataka, uz jezike koje su proizveli proizvođači pojedinih XML baza, XUpdate i XQuery. XUpdate temelji se na XPath-u.
- ▶ Transakcije, zaključavanje i konkurentnost. Sve nativ XML baze podržavaju transakcije (*rollback*), dok je zaključavanje najčešće na razini cijelog dokumenta.

Višekorisnički rad stoga može biti usporen.

- ▶ Programsko sučelje prema bazi podataka. Sve nativ XML baze pružaju programsko sučelje prema bazi podataka. Osim proizvođača baza koji nude svoje sučelje postoje i proizvođači neovisni o bazi podataka.
- ▶ *Round-tripping*. Vrlo važna osobina u pogledu dokumenata koji su orijentirani prema sadržaju (*Document-centric document*). Podržavaju je sve nativ XML baze, a smisao joj je u tome da se spremenjeni dokument može pozvati u izvornom obliku. Nativ XML baze orijentirane na tekst podržavaju round-tripp u izvornom obliku, dok nativ XML baze orijentirane na model ovu osobinu podržavaju na razini modela dokumenta.
- ▶ Povezivanje s udaljenim podacima. Neke nativ XML baze mogu uključiti udaljene podatke s XML dokumentom. Obično su to poda-

ci dohvaćeni putem ODBC-a (*Open DataBase Connectivity* – sučelje za povezivanje različitih baza podataka) iz relacijskih baza podataka.

- ▶ Indeksiranje. Nativ XML baze podržavaju tri tipa indeksa. Indeks na nivou vrijednosti (*value index*), strukturalni indeks (*structural indexes*) i potpuni tekstni indeks (*full-text index*). Indeks se na razini vrijednosti postavlja na vrijednost elementa ili atributa. Strukturalni se indeks postavlja na razini tagova. Potpuni tekstni indeks primjenjuje se kod pretraživanja određenog teksta bez obzira na njegovu ulogu u dokumentu.

Primjena XML tehnologije u centar produkcije izdavaštva donosi sljedeće prednosti:

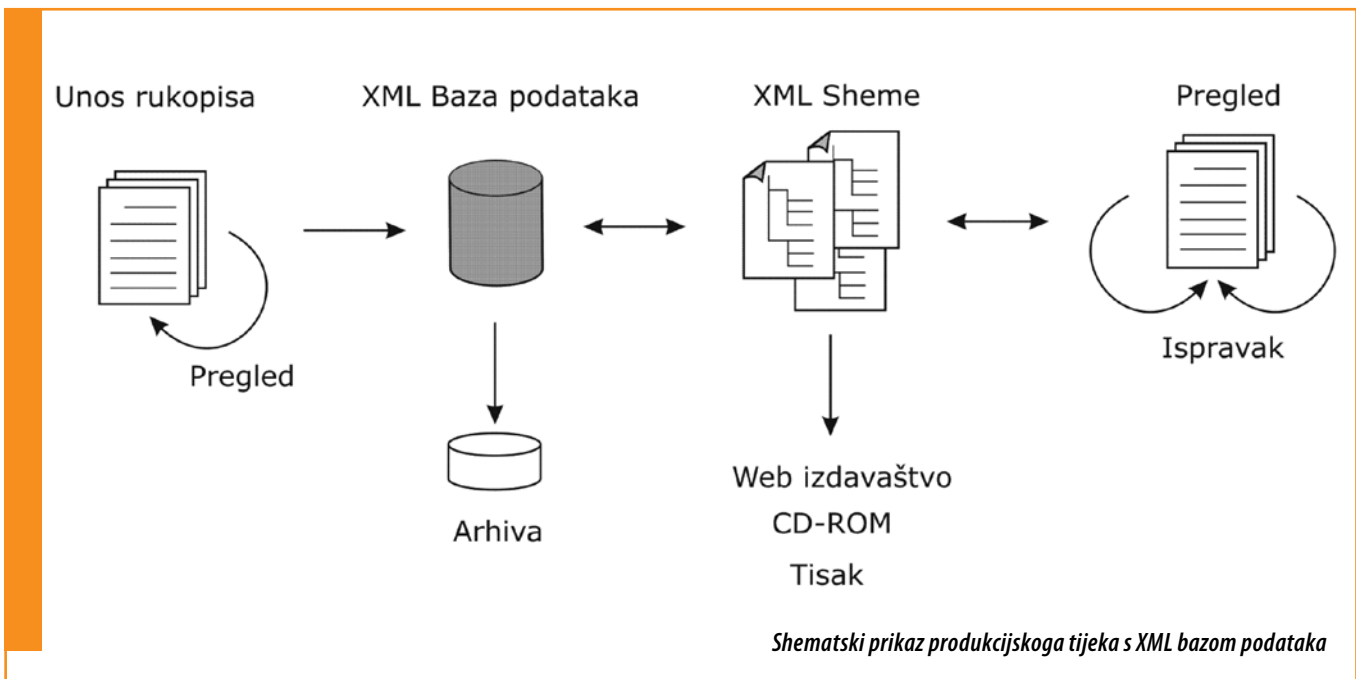
- ▶ Jednom uneseni rukopis nije potrebno dodatno ispravljati za pojedinu vrstu proizvoda jer se rukopisi nalaze u bazi podataka i ispravkom

rukopisa on je ispravljen u svim vrstama proizvoda.

- ▶ Arhiviranje podataka izvodi se na jednom mjestu za sve vrste proizvoda.
- ▶ Nove inačice ili nova izdanja proizvoda automatski se rade za sve vrste proizvoda.
- ▶ Smanjuje se broj timova potrebnih za proizvodnju različitih vrsta proizvoda.
- ▶ Sve promjene na rukopisu dokumentirane su u bazi podataka i autorima se može omogućiti interaktivni rad na rukopisu.

Uzimajući u obzir navedene mogućnosti i prednosti koje donosi primjena XML tehnologije u izdavačkoj proizvodnji, predložena je shema ciljani model kome se teži u izdavačkoj proizvodnji.

(marinko.zagar@skolskaknjiga.hr) ■

Klub studenata LIBROS

Klub studenata knjižničarstva Libros osnovan je 2003. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Utemeljili su ga studenti Katedre za knjižničarstvo, današnjeg Odsjeka za informacijske znanosti.

Klub studenata Libros aktivno sudjeluje u radu Odsjeka, bavi se ostvarivanjem obrazovnih, društvenih i kulturnih interesa studenata, te promicanjem knjižničarstva kao struke. Među članovima kluba i profesorima vlada prijateljska, poticajna i suradnička atmosfera, tako da Libros svojim radom utječe na kvalitetu samoga studija.

Članovi Librosa svake godine sudjeluju u organizaciji godišnje konferencije LIDA („Libraries in the Digital Age”), predstavljaju svoje radove i istraživanja na međunarodnom simpoziju BOBCATSSS, posjećuju godišnje nekoliko sajмова knjiga, od kojih najčešće Interliber i Sa(n)jam knjige, te najveći europski sajam knjiga u Frankfurtu.

Osim toga, članovi kluba često surađuju s drugim udrugama i organizacijama na Fakultetu, ali i sa studentima knjižničarstva s drugih fakulteta u Hrvatskoj i Europi.

Članom kluba postaje se samim upisom na studij knjižničarstva, odno-

sno informatologije, a dobrodošli su i studenti s drugih odsjeka zainteresirani za suradnju.

Detaljnije informacije raspoložive su na mrežnim stranicama Kluba (<http://www.ffos.hr/libros>), a svi se upiti mogu proslijediti na adresu libros@ffos.hr. Ukoliko ste zainteresirani za sudjelovanje u Librosu, za stjecanje korisnih iskustava i novih poznanstava, javite nam se.

Merien Gracek ■
(mgracek@ffos.hr)

Impresum

■ Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku

<http://www.ffos.hr/katedre/knjiznicarstvo/>

Pročelnica Odsjeka:

prof. dr. sc. **TATJANA APARAC-JELUŠIĆ**

■ Katedra za upravljanje knjižnicama i organizaciju informacija

Predsjednica katedre:

izv. prof. dr. sc. **DORA SEČIĆ**

Članovi:

prof. dr. sc. **TATJANA APARAC-JELUŠIĆ**

doc. dr. sc. **KORNELIJA PETR**

BORIS BOSANČIĆ, asistent

SANJICA FALETAR TANACKOVIĆ, asistentica

MAJA KRTALIĆ, asistentica

■ Katedra za povijest knjige, nakladništvo i knjižarstvo

Predsjednik katedre:

doc. dr. sc. **ZORAN VELAGIĆ**

Članovi:

doc. dr. sc. **SREČKO JELUŠIĆ**

mr. sc. **VERA ERL**, viši predavač

BORIS BADURINA, asistent

MILIJANA MIĆUNOVIĆ, asistentica

■ Vanjski suradnici u akademskoj godini 2005./2006.

prof. emerita **CAROL KUHLMATH**

prof. emeritus **ROBERT HAYES**

dr. sc. **RAY LONSDALE**

dr. sc. **SEBASTIAN ESCHENBACH**

dr. sc. **CHRISTINE KRIEGER LEVINE**

dr. sc. **KATA IVIĆ**

dr. sc. **VLADIMIR JELKIĆ**

doc. dr. sc. **NATAŠA ŠARLIJA**

mr. sc. **MAJA BUBALO**

mr. sc. **JASMINKA LOVRINČEVIĆ**, nasl. asistentica

mr. sc. **JADRANKA STOJANOVSKI**

mr. sc. **MARINA VINAJ**, nasl. asistentica

MARIJA ERL-ŠAFAR, dipl. knjiž.

DRAGUTIN KATALENAC, predavač

**Novosti Odsjeka
za informacijske
znanosti Filozofskog
fakulteta u Osijeku
Broj 1, srpanj 2006.**

Izdavač:

Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa
Jurja Strossmayera u Osijeku

Za izdavača:

Ana Pintarić

Glavna urednica:

Tatjana Aparac-Jelušić

Urednik:

Zoran Velagić

Grafičko-likovno oblikovanje:

Tvrtko Gregurić

Lektor:

Goran Tanacković Faletar

Adresa uredništva:

Filozofski fakultet

Odsjek za informacijske znanosti

Lorenza Jäger 9

HR-31000 Osijek

Telefon: 031 211 400; telefaks: 031 212 514

URL: <http://www.ffos.hr>

Novosti izlaze povremeno.

*Novosti su dostupne na
mrežnim stranicama Odsjeka:*

<http://www.ffos.hr/katedre/knjiznicarstvo/novosti>

TISKANA INAČICA DOSTAVLJA SE BESPLATNO.